

Бранко Миљковић

Биографија са хронологијом

1934 — Рођен 29. јануара (понедељак) у 8,30 час. у тадашњој Државној болници Моравске бановине од оца Глигорија (1907) родом из Гаџиног Хана из Заплања и мајке Марије (1908) из Дрниша код Сплита. Детињство провео у Нишу, у Улици Љубе Дидића бр. 6, на Апеловцу, Бубљу, Чаиру.

1940 — 1945 — У ратним условима учио је основну школу. Први и други разред завршио је у Нишу у данашњој „Вождовој школи“ док трећи и четврти у родном селу свога оца Гаџином Хану. Врло често борави код тетка у селима Брзом Броду и Гркињи. Врло често је усамљен, замишљен.

1942 — Са мајком Маријом доживео је познати покољ браће Тасковића у близини Гаџиног Хана.

1943 — Поново преживљава грозни покољ код Белољина Прокупачког.

1944 — Ујесен полази у четврти разред основне школе.

1945 — Уписује се у пети разред.

1944 — 1948 — У овом периоду се наговештавају интереси за књижевност. По сведочењу професора и наставника био је врло вредан и марљив. Његове прве стихове карактерише наивност, патетика, социјална тематика (Штрајкачи, Српска мајка и др.) Редован је учесник школских приредби, омладинских скупова и редован слушалац необавезних предавања из веронауке. У почетку у свим активностима био је скроман и бојажљив.

Одељак хронологије и биографије сачињен је на основу материјала прегледаних у песниковој заоставштини и на основу података који су ми родитељи пружили. *Гојко Н. Тешић.*

- 1949 — Видну ulogu у литерарном развоју одиграо је тадашњи професор књижевности Драги Милосављевић а поред њега необично много је ценио и свог професора философије Фридриха Троја.
- 1950 — Регистровани су и први преводи са руског и француског (Мајаковског, Косбија, Тичине и др.).
- 1951 — Објављује прву песму у нишком „Нашем гласу“ (Победа).

По
ве
ља

- 1952 — Објављује и прве преводе у „Гласу омладине“ од 1. V 1952 (Цанкара и Кајуха).

Са групом професора и другова обнавља рад литерарне дружине „Његош“ и истовремено покреће лист „Алманах“ који је издаван на шапирографу и у њему штампа своје прве прилоге. У тој дружини поникли су песници Гордана Тодоровић, Раде Војводић, Предраг Цветичанин, Борис Јовановић и др. Истиче се у организовању књижевних вечери (у школи, у Народној библиотеци, у Дому просветних радника, Дому ЈНА и Народном позоришту) 15. VI Наставничко веће Гимназије награђује га новчаном наградом за успешан рад у литерарној дружини и руковођење истом.

Од београдских листова први му „Записи“ објављују стихове (Љубав у септембру, Сећање на једну ноћ 1941). Стихове затим објављује у нишким „Народним новинама“, „Гласу омладине“.

Стихове исписује под псеудонимом Бранко Калаварда.

- 1953 — 10. VI — 20. VI полаже велику матуру пред комисијом коју сачињавају професори Фридрих Трој, Драгољуб Милосављевић, Загорка Стојановић, Драгутин Р. Павловић и Миодраг С. Петровић. Испит је положио с одличним успехом 16. IX уписује се на Филозофски факултет — одсек чисте филозофије. Предавачи су му били: Милош Н. Ђурић, Богдан Шешкић, Вељко Кораћ, Михаило Марковић, Вуко Павићевић, Рашко Димитријевић, Војислав Ђурић и др.

- 1954 — Објављује превод Елијара у нишким „Гледиштима“. Полаже и први испит код др Вељка Кораћа из историје философије са чистом десетком. Исти успех је показао из субјективне логике, етике, естетике итд. Ово је година претуцања по Београду. Станује на неколико места (на железничкој станици, на Ђерму и у улици Рифата Бурчевића).

Отац купује на Вождовцу у улици Ђорђа Кратовца скромну кућицу те тако стамбене недаће престају.

Одлази редовно на скоро све књижевне вечери и седељке.

1955 — Година афирмације. Посредством тадашњег уредника часописа „Дело“ Оскара Давича објављује циклус песама под именом „Узалуд је будим“. Исте године у „Нашем веснику“ објављује и свој први приказ на књигу Сретена Петровића и своје прве преводе са француског. Сарадња се проширује и на часописе Књижевност, Летопис Матице српске, Књижевне новине, Видике и др.

1956 — 20. X са групом својих пријатеља — песника на гробу Бранка Радичевића чита своје стихове.

Заједно са Драганом Јеремићем оснивач је групе неосимболиста која је имала у програму да покрене часопис „Симбол“. Нажалост тај план није реализован. Остали припадници ове групе били су Мића Данојлић, Божа Тимотијевић, Драган Колунџија, Коста Димитријевић, Вера Србиновић. На рад ове групе осврнули су се Бруно Поповић, Новак Симић, Милосав Мирковић.

Уређује часопис „Видике“ али убрзо напушта редакцију због сукоба са Томиславом Мијовићем, тадашњим уредником.

Преводи Елијара, Рембоа, Валерија, Верлена и Малармеа. Појављују се и први прилози посвећени Миљковићевом стваралаштву из пера Миће Данојлића и Макса Еренрајха.

1957 — Београдска издавачка кућа „Омладина“ објављује му књигу песама „Узалуд је будим“. Истовремено у белешци на полеђини књиге најављује и три нове књиге песама: „Вече бола“, „Моравске елгије“ и „Србија на истоку“. Нажалост, ниједна најављена књига се није појавила, а основано се претпоставља да су последње две сагубљене неповратно, јер се са сигурношћу зна да је песник на њима радио.

Учествује на значајним неосимболистичким вечерима у Београду у познатој „Четрдесетпетици“ на Филозофском факултету, а затим у Загребу на „Књижевном петку“ са Мићом Данојлићем и Златком Томичићем.

Учествује у значајној анкети часописа „Дело“ Искушење поезије.

Исте године, тачније, 4. X полаже и последњи испит из етике код професора Вука Павићевића са десетком.

1958 — Врло повољне реакције критике на књигу „Узалуд је будим“, но, свакако, најзначајнији је текст Милоша И. Бандића „Артизам у служби људске и поетске истине“. О књизи пишу и Блажо Шћепановић, Сретен Перовић, Петар Џацић, Милосав Мирковић, Павле Зорић и др. Објављује и врло велики број критичких прилога. 7. X изабран је за члана Удружења књи-

По
вс
ља

жевника Србије. 14. XII на Трибини младих у Новом Саду учествује у разговору о књизи Боже Тимотијевића „Истина црних ствари“.

1959 — У заједници са песником Блажом Шћепановићем објављује књигу родољубивих стихова под насловом „Смрћу против смрти“

За песму „Ариљски анђео“ добија награду листа „Књижевна трибина“ као најбољу песму објављену у часопису. 27. IX — 30. IX учесник је Првог стражиловског сусрета младих писаца. Учествује у разговору на тему „Писати данас“. 25. V пријем код Тита поводом његовог рођендана.

Уредник листа „Књижевна трибина“ из Загреба и листа „Књижевне новине“.

У листу Књига и свет — издавачки план за 1960, најављене су његове четири књиге песама: Порекло наде, Ватра и ништа, Орфичко завештање и Пут ка фениксу. Прве две су се појавиле, док друге две су, вероватно, сагубљене (сачуван је само мањи број песама).

Од 4—6 VII учествује на трећем југословенском фестивалу поезије. Стихове је читао у Београду, Нишу, Скопљу, затим на Охриду где се сусреће са знаменитим Охридским трубадурима. Напушта фестивал и у возу према Београду исписује своју познату песму „Балада“.

1960 — Из штампе му излазе две нове књиге песама: Порекло наде и Ватра и ништа. За књигу Ватра и ништа добија Октобарску награду града Београда. Вест о награди примио је у манастиру Жича, пошто је у то време обилазио све значајније манастире по Србији прикупљајући грађу за књигу песама „Србија на истоку“ коју је најавио још 1957.

20 X уручена му је Октобарска награда града Београда. Убрзо долази у сукоб са својим старим пријатељима и познаницима, и, разочаран, одлази у Загреб. Ту је, на Радио Загребу требало да преузме место уредника културне рубрике.

Борави код свог пријатеља Алена Боскеа у Француској. Посетио је и Италију.

25. XI последњи пут борави у родном Нишу где је одржано књижевно вече.

1961 — Одржава неколико књижевних вечери у Винковцима, Осијеку Кањижи, Загребу.

5. I на страницама листа „Дуга“ одриче се својих књига песама. Одмах, затим, у писму Бранку Радичевићу, повлачи те своје тешке речи, али касно.

У Загребу завршава две књиге песама: Орфичко завештање и Србија на истоку. Прва је сачувана али не у целини док је друга неповратно изгубљена.

Задужбина Рас издаје његову последњу књигу за

живота Крв која светли, богато опремљену и илу-
стровану.

Објављује и књижевно-критичке прилоге на Радио
Загребу (Неразумљивост поезије, Цакисти и фрајер-
штина, о поезији Глумца, Мајетића и Мајдака).

У Загребу се дружи са песницима Златком Томичи-
ћем, Миливојем Славичеком, Душком Царом, Звони-
миром Голобом, Јосипом Пупачићем, Владом Готовцем.
У ноћи између 11. и 12. фебруара трагично изгубио
живот на периферији Загреб у Ксаверској шуми,
Јандовићевој 35.

Сахрањен у Београду на Новом гробљу.

По
БЕ
ЉА

II

- 1961 — У књизи „Модерна руска поезија“ објављени су
му преводи Пастернака, Блока, Брјусова, Бјелија, Мен-
делшштама, Мартинова. Приликом превођења са рус-
ког доста је сарађивао са тадашњом секретарицом
Дела Милицом Николић.
- 1962 — У књизи „Шум времена“ Осипа Менделшштама
заступљен је са својим преводима Менделшштамове
поезије.
Одмах после смрти јавља се велики број поштовалаца
Миљковићеве песничке речи. Почиње расти мит о
Бранку.
- 1965 — У издању београдске „Просвете“, у редакцији Петра
Џацића појавио се избор песама са обимном студијом
из пера Петра Џацића „Бранко Миљковић или неу-
кротива реч“.
- 1968 — У издању Просвете, објављена је књига „Ватра и
ништа“ у избору Петра Џацића. Овај избор је сачи-
њен према гимназијском програму.
- 1971 — Родитељи Бранка Миљковића, отац Глигорије и
мајка Марија поклонили су песникову заоставштину
Народном музеју у Нишу где је отворена песникова
соба.
12. II откривена је спомен-биста песнику на Синђели-
ћевом тргу, пред Народним позориштем у Нишу, рад
Небојше Митрића, београдског вајара.
Установљена награда „Бранко Миљковић“ за најбо-
љу књигу југословенске поезије у току једне године.
Први добитник награде је Милутин Петровић за књи-
гу песама „Глава на пању“.
Десетогодишњица песникове смрти свечано је обеле-
жена и у Београду разним културним манифестација-
ма и књижевним вечерима.
- 1972 — Из штампе излазе Сабрана дела Бранка Миљко-
вића на којима су радили Димитрије Миленковић,
Вице Петровић, Сава Пенчић и Зоран Милић.
Добитник друге награде „Бранко Миљковић“ је Оскар
Давичо за књигу „Прочитани језик“.